

Ruanda: Victoire Ingabiren tapaus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. toukokuuta 2013 Ruandasta: Victoire Ingabiren tapaus (2013/2641(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka Ruanda ratifioi vuonna 1975,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja kansojen oikeuksia koskevan Afrikan peruskirjan (ACHPR),
- ottaa huomioon demokratiaa, vaaleja ja hallintoa koskevan Afrikan peruskirjan,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ja Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnan välineet, erityisesti oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeudelliseen apuun Afrikassa koskevat periaatteet ja suuntaviivat,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / korkean edustajan Ashtonin 4. helmikuuta 2013 antaman vastauksen Victoire Ingabirea koskevaan kirjalliseen kysymykseen E-010366/2012,
- ottaa huomioon Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen, joka allekirjoitettiin Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000, ja erityisesti sen liitteen VII, jossa edellytetään ihmisoikeuksien edistämistä, oikeusvaltion periaatteeseen perustuvaa demokratiaa sekä avointa ja vastuullista hallintoa,
- ottaa huomioon kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Amnesty Internationalin vuonna 2013 laatiman raportin Victoire Ingabiren oikeudenkäynnistä 'Justice in jeopardy. The first instance trial of Victoire Ingabire',
- ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että vuonna 2010 vietettyään 16 vuotta maanpaossa Alankomaissa Ruandan oppositiopuolueiden yhteenliittymän UDF:n (Unified Democratic Forces¹) puheenjohtaja Victoire Ingabire palasi Ruandaan osallistuakseen presidentinvaaleihin;
- B. ottaa huomioon, että Victoire Ingabire, joka loppujen lopuksi suljettiin vaalien ulkopuolelle, pidätettiin 14. lokakuuta 2010: toteaa, että vaalit voitti istuva presidentti ja Ruandan patrioottisen rintaman (RPF) johtaja Paul Kagame, joka sai 93 prosenttia annetuista äänistä; ottaa huomioon, että UDF ei ollut voinut rekisteröityä poliittiseksi

¹ Ranskaksi Forces Démocratiques Unifiées (FDU-Inkingi).

puolueeksi ennen vuoden 2010 vaaleja; toteaa, että samoin oli muiden oppositiopuolueiden laita;

- C. ottaa huomioon, että Ingabiren poliittisensa toiminnan keskipisteessä on ollut muun muassa oikeusvaltio, poliittisen järjestäytymisen vapaus ja naisten vaikutusvallan lisääminen Ruandassa;
- D. ottaa huomioon, että RPF on presidentti Kagamen johdolla edelleenkin Ruandan hallitseva poliittinen puolue, joka valvoo julkista elämää yksipuoluejärjestelmän tapaan, ja että sitä on arvosteltu Ruandan viranomaisten vainosta, uhkailusta ja vangitsemisista;
- E. ottaa huomioon, että 30. lokakuuta 2012 Victoire Ingabire tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi vankilaan; toteaa, että hänet tuomittiin kahden päivitetyn syytteen perusteella ja vapautettiin neljästä muusta syytteestä; toteaa, että hänet todettiin syylliseksi juonitteluun tarkoituksena viranomaisten vahingoittaminen terrorismin avulla ja vuoden 1994 kansanmurhan vähättelystä, koska hänellä oletettiin olevan yhteyksiä hutujen kapinallisryhmään FDLR:ään (Democratic Forces for the Liberation of Rwanda); ottaa huomioon, että yleinen syyttäjä vaati hänelle elinkautista vankeusrangaistusta;
- F. ottaa huomioon, että 25. maaliskuuta 2013 Victoire Ingabire käytti puheenvuoron muutoksenhakuoikeusmenettelyssään ja vaati todisteiden uudelleentutkintaa;
- G. totesi, että Victoire Ingabiren syyttäminen ”kansanmurhaideologiasta” ja ”divisionismista” osoittaa, että Ruandan hallitus ei suvaitse poliittista moniarvoisuutta;
- H. ottaa huomioon, että huhtikuussa 2013 Ingabiren hakiessa muutosta tuomioonsa korkeimmassa oikeudessa hänet vapautettiin kuudesta syyttäjän häntä vastaan nostamasta syytteestä mutta tuomittiin uusien syytteiden perusteella, jotka eivät pohjautuneet oikeudenkäyntiasiakirjoihin ja joita hänen puolustusasianajajansa mukaan ei ollut esitetty oikeudenkäynnin aikana; ottaa huomioon, että nämä kaksi uutta syytettä koskivat kansanmurhan kieltämistä / revisionismia ja maanpetosta;
- I. toteaa, että toukokuussa 2013 neljä syyttäjän todistajaa ja yksi kanssasyytetty, jotka olivat todistaneet Victoire Ingabirea vastaan Ruandan ylioikeudessa vuonna 2012, ilmoittivat korkeimmalle oikeudelle, että heidän todistuksensa olivat vääriä; ottaa huomioon, että tunnettu ihmisoikeusjärjestö ilmaisi huolensa heidän ”pitkästä eristysvankeudestaan” ja ”kidutuksen käytöstä tunnustusten saamiseksi”;
- J. ottaa huomioon, että monet tarkkailijat pitävät tätä vuonna 2011 alkanutta oikeudenkäyntiä poliittisena; toteaa, että Ruandan kansallinen lainsäädäntö ja oikeuslaitos rikkovat kansainvälisiä sopimuksia, joiden osapuoli Ruanda on, erityisesti kansalaisyhteiskunnallisia ja poliittisia oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, jonka Ruandan hallitus allekirjoitti 16. heinäkuuta 1997, ja eritoten sen sanan- ja ajatuksenvapautta koskevia määräyksiä;
- K. ottaa huomioon, että Ingabire oli boikotoinut oikeudenkäyntiään 16. huhtikuuta 2012 alkaen vastustaakseen uhkailua ja laittomia kuulustelumenetelmiä, joiden uhreiksi jotkut hänen kanssasyytetyistään, FLDR:n entiset jäsenet eversti-luutnantti Tharcisse Nditurende, eversti-luutnantti Noël Habiaryemye, kapteeni Jean Marie Vianney Karuta ja majuri Vital Uwumuremyi joutuivat, sekä vastustaakseen tuomioistuimen päätöstä lyhentää puolustuksen todistajan Michel Habimanan, joka syyttää Ruandan viranomaisia

todisteiden väärentämisestä, kuulemista; toteaa, että Ruandan viranomaiset eivät ole vahvistaneet näitä seikkoja;

- L. ottaa huomioon, että PS-Imberakuri-puolueen perustaja Bernard Ntaganda tuomittiin neljän vuoden vankeusrangaistukseen kansallisen turvallisuuden vaarantamisesta, ”divisionismista” ja yrityksistä järjestää luvattomia mielenosoituksia;
- M. ottaa huomioon, että 13. syyskuuta 2012 Victoire Ingabire nimitettiin yhdessä kahden muun myös parhaillaan vangittuna olevan ruandalaisen poliitikon, Bernard Ntagandan ja Deogratias Mushiayidin, kanssa Euroopan parlamentin vuoden Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon saajaehdokkaiksi;
- N. ottaa huomioon, että Ruanda on allekirjoittanut Cotonoun sopimuksen, jossa määrätään, että ihmisoikeuksien kunnioittaminen on keskeinen osa Euroopan unionin ja AKT-valtioiden yhteistyötä;
- O. panee merkille, että perusihmisoikeuksia, poliittinen moniarvoisuus, sananvapaus ja järjestäytymisvapaus mukaan lukien, rajoitetaan voimakkaasti Ruandassa, minkä vuoksi oppositiopuolueiden on vaikea toimia ja toimittajien ilmaista kriittisiä mielipiteitä;
- P. katsoo, että erityisesti vuoden 2013 parlamenttivaalien ja vuoden 2017 presidentinvaalien kannalta demokratian vahvistaminen on olennaisen tärkeää ja että siihen kuuluu oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja oppositiopuolueiden hallintoon osallistumisen takaaminen;
- Q. ottaa huomioon, että Ruandan vuoden 1994 kansanmurha ja sisällissota vaikuttavat edelleen kielteisesti alueen vakauteen;
- 1. on syvästi huolissaan Victoire Ingabiren ensimmäisestä oikeudenkäynnistä, joka ei ollut kansainvälisten normien mukainen ainakaan mitä tulee hänen oikeuteensa syyttömyysolettamaan ja joka perustui väärennettyihin todisteisiin ja kanssasyytettyjen tunnustuksiin, jotka oli saatu sotavankeuden jälkeen Camp Kamin leirillä, jossa väitetysti käytetään kidutusta tunnustusten saamiseen;
- 2. tuomitsee jyrkästi tämän poliittisen oikeudenkäynnin, poliittisten vastustajien syytteenpanon ja oikeudenkäynnin tuloksen päättämisen ennakolta; vaatii Ruandan oikeuslaitosta takaamaan Victoire Ingabirelle nopean ja oikeudenmukaisen muutoksenhakumenettelyn, joka on sekä Ruandan että kansainvälisen oikeuden normien mukainen;
- 3. kehottaa ylläpitämään tasa-arvon periaatetta toimilla, joilla varmistetaan, että molemmilla osapuolilla – syyttäjällä ja puolustuksella – on käytettävissään samat menettelylliset välineet ja mahdollisuudet aineellisten todisteiden etsimiseen oikeudenkäynnin aikana ja että niille annetaan yhtäläiset mahdollisuudet tuoda kantansa esiin; kannustaa testaamaan paremmin todisteita ja käyttämään myös keinoja sen varmistamiseksi, että niitä ei ole saatu kidutuksen avulla;
- 4. kehottaa Euroopan unionia lähettämään tarkkailijoita Victoire Ingabiren muutoksenhakuoikeudenkäyntiin;
- 5. korostaa kunnioittavansa Ruandan oikeuslaitoksen riippumattomuutta mutta muistuttaa

Ruandan viranomaisia siitä, että Euroopan unioni on Cotonoun sopimuksen 8 artiklan mukaisesti Ruandan kanssa käymänsä virallisen poliittisen vuoropuhelun puitteissa ilmaissut huolensa, joka liittyy ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja oikeuteen oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin;

6. muistuttaa, että kokoontumis-, järjestäytymis- ja sananvapaus kuuluvat olennaisesti demokratiaan, ja katsoo, että näiden periaatteiden soveltamista rajoitetaan voimakkaasti Ruandassa;
7. tuomitsee sarron kaikissa muodoissaan samoin kuin uhkailun ja poliittisten aktivistien, toimittajien ja ihmisoikeusaktivistien vangitsemisen; vaatii Ruandan viranomaisia vapauttamaan välittömästi kaikki tällaiset henkilöt ja muut aktivistit, jotka on vangittu tai tuomittu pelkästään sen vuoksi, että he ovat harjoittaneet sananvapauttaan ja järjestäytymisvapauttaan sekä oikeuttaan rauhanomaiseen kokoontumiseen; vaatii tässä yhteydessä Ruandan viranomaisia mukauttamaan kansallista lainsäädäntöä sananvapauden takaamiseksi;
8. kehottaa Ruandan hallitusta toimimaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja noudattamaan ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaa vuoden 1966 kansainvälistä yleissopimusta sekä ihmisoikeuksia ja kansojen oikeuksia koskevaa Afrikan peruskirjaa;
9. huomauttaa, että kidutusta tai muuta pahoinpitelyn muotoa käyttäen saatuja lausuntoja ei voida hyväksyä missään oikeudenkäynneissä;
10. kehottaa Ruandan oikeusviranomaisia tutkimaan tosiasiallisesti väitöksiä kidutuksesta ja muista ihmisoikeuksien rikkomuksista sekä saattamaan niihin syyllistyneet oikeuden eteen, sillä rankaisemattomuutta ei voida hyväksyä;
11. ilmaisee huolestuneisuutensa siitä, että 19 vuotta sen jälkeen kun RPF tuli valtaan ja kaksi vuotta presidentti Kagamen uudelleenvalinnan jälkeen Ruandassa ei vielä ole toimivia oppositiopuolueita;
12. kehottaa Ruandan viranomaisia varmistamaan, että hallinnollinen valta, lainsäädäntövalta ja tuomiovalta erotetaan toisistaan, ja varmistamaan erityisesti oikeuslaitoksen riippumattomuuden; kehottaa Ruandan viranomaisia myös edistämään oppositiopuolueiden osallistumista molemminpuolisen kunnioituksen ja osallistavan vuoropuhelun hengessä osana demokraattista prosessia;
13. katsoo, että vuoden 2008 kansanmurhaideologiaa koskevaa lakia, jonka nojalla Victoire Ingabire asetettiin syytteeseen, on käytetty poliittisena aseena hallitukseen kohdistuneen arvostelun tukahduttamiseksi;
14. kehottaa Ruandan hallitusta tarkistamaan kansanmurhaideologiaa koskevaa lakia ja mukauttamaan sen Ruandan kansainvälisen oikeuden mukaisiin velvoitteisiin sekä muuttamaan lakia, jolla säädetään rangaistuksista syrjintärikoksista ja lahkolaisuudesta, ja mukauttamaan sen Ruandan kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön mukaisiin velvoitteisiin;
15. korostaa, että Victoire Ingabiren rikosoikeudenkäynti, joka on yksi pisimmistä Ruandan historiassa, on tärkeä sekä poliittisesti että oikeudellisesti, koska sillä testataan Ruandan

oikeuslaitoksen kykyä käsitellä tärkeitä poliittisia tapauksia oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti;

16. muistuttaa Ruandan viranomaisia, että demokratia perustuu moniarvoiseen hallitukseen, toimivaan oppositioon, riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja oikeuslaitokseen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä sananvapauteen ja kokoontumisoikeuteen; kehottaa näin ollen Ruandaa toimimaan näiden vaatimusten mukaisesti ja kunnioittamaan paremmin ihmisoikeuksia;
17. korostaa, että Ruandassa tehtävän kansainvälisen kehitysyhteistyön puitteissa olisi annettava enemmän painoarvoa ihmisoikeuksille, oikeusvaltiolle ja avoimelle ja vastaanottavalle hallintotavalle; kehottaa Euroopan unionia yhdessä muiden kansainvälisten lahjoittajien kanssa harjoittamaan jatkuvaa painostusta, jotta Ruandaa voidaan kannustaa ihmisoikeusuudistuksiin;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, YK:n turvallisuusneuvostolle, YK:n pääsihteerille, Afrikan unionin toimielimille, Itä-Afrikan yhteisölle, AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaariselle edustajakokoukselle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Victoire Ingabirea puolustaville henkilöille ja Ruandan presidentille.